

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2019)0004

Kompleksowa umowa między UE a Kirgistanem**Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2019 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dotyczące kompleksowej umowy między UE a Republiką Kirgiską (2018/2118(INI))**

(2020/C 411/28)

Parlament Europejski,

- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2017/... z dnia 9 października 2017 r. w sprawie upoważnienia Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do podjęcia i prowadzenia negocjacji, w imieniu Unii Europejskiej, dotyczących wchodzących w zakres kompetencji Unii postanowień kompleksowej umowy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kirgiską, z drugiej strony (11436/1/17 REV 1),
- uwzględniając decyzję przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 9 października 2017 r. upoważniającą Komisję Europejską do podjęcia i prowadzenia negocjacji, w imieniu państw członkowskich, dotyczących wchodzących w zakres kompetencji państw członkowskich postanowień kompleksowej umowy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kirgiską, z drugiej strony (11438/1/17 REV 1),
- uwzględniając zaproponowane podstawy prawne dla nowej kompleksowej umowy, tj. art. 37 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 91, art. 100 ust. 2, art. 207 i 209 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając istniejącą umowę o partnerstwie i współpracy między UE a Republiką Kirgiską, obowiązującą od 1999 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie postępów w realizacji strategii UE wobec Azji Środkowej⁽¹⁾ oraz z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie realizacji i przeglądu strategii UE wobec Azji Środkowej⁽²⁾,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Kirgistanu, w tym rezolucje z dnia 15 stycznia 2015 r.⁽³⁾, z dnia 8 lipca 2010 r.⁽⁴⁾ i z dnia 6 maja 2010 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 16 października 2017 r. w sprawie wyborów prezydenckich w Republice Kirgiskiej,
- uwzględniając wnioski Parlamentu Europejskiego, międzynarodowej misji obserwacji wyborów, Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE / ODIHR) w sprawie wyborów prezydenckich,

⁽¹⁾ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 91.

⁽²⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 119.

⁽³⁾ Dz.U. C 300 z 18.2.2016, s. 10.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 92.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 80.

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

- uwzględniając deklarację przyjętą na 13. posiedzeniu komisji współpracy parlamentarnej UE–Kirgistan w dniu 3 maja 2018 r.,
 - uwzględniając decyzję Unii Europejskiej z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie przyznania Republice Kirgiskiej statusu GSP Plus,
 - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 22 października 2013 r. w sprawie stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Kirgiskiej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 113 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0450/2018),
- A. mając na uwadze, że w grudniu 2017 r. UE i Kirgistan rozpoczęły negocjacje w sprawie kompleksowej umowy, która zastąpiłaby obecną umowę o partnerstwie i współpracy między UE a Kirgistanem w celu wzmocnienia i pogłębienia współpracy w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w oparciu o wspólne wartości demokracji, praworządności i dobrego sprawowania rządów, na podstawie nowych ram prawnych;
- B. mając na uwadze, że kompleksowa umowa będzie wymagała zgody Parlamentu, aby mogła wejść w życie;
1. zaleca Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa:

Zasady ogólne

- a) wynegocjowanie i zawarcie ambitnej, kompleksowej i wyważonej umowy między UE a Kirgistanem, która zastąpi umowę o partnerstwie i współpracy z 1999 r. oraz będzie stanowić podstawę silnych i trwałych relacji oraz stabilnego, bezpiecznego i zrównoważonego rozwoju obu stron;
- b) określenie w kompleksowej umowie krótko- i długoterminowych perspektyw strategicznych oraz ustanowienie szeregu dobrze zidentyfikowanych i uporządkowanych celów dla współpracy z Kirgistanem; wdrożenie dodatkowych wysiłków i pogłębienie stosunków w celu zapewnienia większej widoczności i skuteczności UE w kraju i w regionie;
- c) wspieranie gospodarki rynkowej poprzez zapewnianie wymiernych korzyści społecznych i gospodarczych obywatelom po obu stronach; przestrzeganie reguł konkurencji i pewności prawa, w tym przez wzmocnienie niezależnych i przejrzystych instytucji;
- d) zapewnienie zdecydowanego zaangażowania obu stron w poszanowanie i rozwój zasad demokratycznych, praw człowieka i praworządności, z pełnym poszanowaniem kryteriów wymaganych zgodnie ze statusem GSP Plus przyznanym Republice Kirgiskiej, łącznie z ratyfikacją właściwych konwencji międzynarodowych oraz skutecznym wdrażaniem konkluzji i zaleceń właściwych organów monitorujących ustanowionych na mocy tych konwencji; ułatwianie i prowadzenie regularnego i zorientowanego na wyniki dialogu na temat kwestii związanych z prawami człowieka, stanowiących przedmiot zainteresowania obu stron, który to dialog powinien obejmować władze i społeczeństwo obywatelskie oraz mieć na celu wzmocnienie ram instytucjonalnych i polityki publicznej; podkreślenie konstruktywnego członkostwa Kirgistanu w Radzie Praw Człowieka ONZ w latach 2016–2018 oraz zachęcanie Kirgistanu do dalszego zaangażowania międzynarodowego;
- e) zapewnienie wkładu we wzmocnienie multilateralizmu i współpracy międzynarodowej oraz rozwijanie wspólnych podejść do współpracy z partnerami Kirgistanu w celu promowania bezpieczeństwa międzynarodowego i skutecznego stawiania czoła globalnym wyzwaniom, takim jak terroryzm, zmiana klimatu, migracja i przestępczość zorganizowana, oraz przyczynienie się do realizacji Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i nowej krajowej strategii rozwoju 2018–2040; oraz, bardziej ogólnie, przyczynianie się do stabilizacji i wzrostu w Azji Środkowej;

⁽¹⁾ Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 177.

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

Dialog polityczny i współpraca międzynarodowa

- f) wzmocnienie dialogu politycznego i współpracy sektorowej; zapewnienie konstruktywnego, regularnego dialogu dotyczącego wszystkich istotnych kwestii, opartego na istniejących już formułach;
- g) zintensyfikowanie współpracy w obszarze zarządzania kryzysowego, zapobiegania konfliktom, zwalczania terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, cyberprzestępczości, zapobiegania radykalizacji postaw prowadzącej do aktów przemocy i przestępczości transgranicznej oraz zintegrowanego zarządzania granicami, z pełnym poszanowaniem ochrony praw człowieka i podstawowych wolności oraz zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do kodeksu karnego; oraz dopilnowanie, by ustawa krajowa nr 150 z 2005 r. o przeciwdziałaniu działalności ekstremistycznej była w pełni zgodna z normami międzynarodowymi;
- h) wzmocnienie przepisów dotyczących stosunków handlowych i gospodarczych poprzez poprawienie klimatu inwestycyjnego oraz zapewnienie wkładu w dywersyfikację kirgiskiej gospodarki, sprzyjanie obopólnym korzyściom i umacnianie pewności prawa i przejrzystości regulacyjnej; wspieranie dobrych rządów, sprawnego systemu sądownictwa, ograniczania biurokracji i wykorzystywania wszelkich dostępnych środków w celu promowania zrównoważonego rozwoju gospodarczego z myślą o konsolidacji i rozwijaniu wielostronnego systemu handlowego opartego na zasadach; zapewnienie wkładu we wsparcie tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw; dalsze wzmocnienie stosunków gospodarczych i handlowych między UE a Kirgistanem w odniesieniu do statusu GSP Plus oraz wezwanie Kirgistanu do wypełnienia zobowiązań międzynarodowych wynikających z tego statusu, aby wesprzeć rozwój gospodarczy kraju;
- i) usprawnienie współpracy w zakresie walki z korupcją, praniem pieniędzy i uchylaniem się od opodatkowania; włączenie specjalnych rozdziałów określających jasne i silne zobowiązania i środki na rzecz zwalczania korupcji pod każdą postacią oraz wdrożenie międzynarodowych norm i wielostronnych konwencji antykorupcyjnych; uwzględnienie przepisów dotyczących dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych i norm w zakresie przejrzystości, które potwierdzają zobowiązanie stron do wdrożenia międzynarodowych norm w zakresie walki z unikaniem opodatkowania i uchylaniem się od opodatkowania;
- j) zapewnienie wkładu we wzmocnienie członkostwa Kirgistanu w Światowej Organizacji Handlu dzięki odpowiednim reformom w obszarze inwestycji zagranicznych, organów celnych i dostępu do rynków międzynarodowych;
- k) poprawę koordynacji między stanowiskami UE i Kirgistanu na forach międzynarodowych;
- l) wzmocnienie dialogu międzyparlamentarnego między Kirgistanem a Parlamentem Europejskim;
- m) zapewnienie zdecydowanego skupienia się w umowie na zmianie klimatu i gospodarce wodnej oraz na zapobieganiu ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i na gotowości na wypadek klęsk żywiołowych ze względu na duże zagrożenie katastrofami naturalnymi, w tym trzęsieniami ziemi; zapewnienie wsparcia dla Kirgistanu w jego wysiłkach na rzecz ochrony środowiska i jego zdecydowanych działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju;

Postanowienia instytucjonalne

- n) zapewnienie przekazywania wytycznych negocjacyjnych Parlamentowi Europejskiemu, z zachowaniem zasad poufności, aby umożliwić odpowiednią kontrolę procesu negocjacji ze strony Parlamentu, oraz konsekwentne wypełnianie obowiązków międzyinstytucjonalnych wynikających z art. 218 ust. 10 TFUE, zgodnie z którym Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury;
- o) wzajemną wymianę wszystkich dokumentów dotyczących negocjacji, takich jak protokoły i projekty negocjowanych tekstów, oraz okresowe przekazywanie informacji Parlamentowi;
- p) zapewnienie poszanowania – na wszystkich szczeblach – ugruntowanej praktyki oczekiwania na zgodę Parlamentu przed tymczasowym stosowaniem nowej umowy;

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

- q) wzmocnienie i poszerzenie zakresu istniejącej współpracy zapisanej w obecnie obowiązującej umowie o partnerstwie i współpracy, która już ustanowiła następujące organy ds. współpracy i dialogu:
 - radę współpracy na szczeblu ministerialnym;
 - komitet współpracy na poziomie urzędników wyższego szczebla oraz podkomitety ds. handlu i inwestycji oraz ds. współpracy na rzecz rozwoju;
 - komisję współpracy parlamentarnej;
- r) wzmocnienie kontroli międzyparlamentarnej w ramach komisji współpracy parlamentarnej, której pozycja zostanie umocniona w nowej umowie, w szczególności w obszarach demokracji, praworządności i walki z korupcją;
- s) zapewnienie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego na etapie negocjowania i wdrażania umowy;
- t) zapewnienie włączenia warunków dotyczących potencjalnego zawieszenia współpracy w przypadku naruszenia zasadniczych elementów przez jedną ze stron, w tym roli konsultacji z Parlamentem w takich przypadkach;
- u) przydzielanie, zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, odpowiednich zasobów na potrzeby wdrażania kompleksowej umowy, tak aby zapewnić osiągnięcie wszystkich ambitnych celów określonych podczas negocjacji;

Wspólne obawy i interesy dotyczące obszarów współpracy objętych umową

- v) uwzględnienie roli Kirgistanu jako jednego z nielicznych rodzących się krajów demokratycznych w regionie, wymagającej długoterminowego wsparcia politycznego, dyplomatycznego, finansowego i technicznego ze strony UE;
- w) podejmowanie wysiłków w celu skonsolidowania funkcjonującej demokracji parlamentarnej z prawdziwym systemem wielopartyjnym oraz konstytucyjnymi mechanizmami równowagi i kontroli, a także zapewnienie nadzoru parlamentarnego nad władzą wykonawczą, ponieważ Kirgistan jest jednym z pierwszych krajów, w których UE zaangażowała się we wspieranie demokracji; przekazanie obaw dotyczących nowelizacji konstytucji z 2016 r., w szczególności znacznego wzmocnienia uprawnień premiera, nadrzędności orzeczeń sądów krajowych nad międzynarodowymi traktatami dotyczącymi praw człowieka oraz utraty niezależności Izby Konstytucyjnej w Sądzie Najwyższym; zachęcanie do angażowania organizacji pozarządowych w opracowywanie krajowych przepisów prawa i strategii politycznych oraz w dokonywanie ich przeglądu, w szczególności w odniesieniu do instrumentów lub mechanizmów, które bezpośrednio wpływają na działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
- x) potwierdzenie znaczenia systematycznego promowania wartości demokracji i praw człowieka, w tym wolności wypowiedzi, zrzeszania się i zgromadzeń oraz niezależności sądownictwa;
- y) promowanie przyjaznego środowiska dla dziennikarzy i niezależnych mediów; dopilnowanie, by Kirgistan zezwolił na wjazd do kraju objętym zakazem zagranicznym działaczom na rzecz praw człowieka i dziennikarzom oraz na kontynuowanie przez nich działalności bez ingerencji;
- z) uznanie postępów poczynionych w związku ze spokojnym przebiegiem i zwiększoną przejrzystością wyborów parlamentarnych i prezydenckich oraz domaganie się dalszego wdrażania zaleceń przedstawionych przez międzynarodowe misje obserwacji wyborów;
- aa) wezwanie Kirgistanu do odwrócenia wszelkich negatywnych autorytarnych trendów, takich jak polityczna instrumentalizacja organizacji wymiaru sprawiedliwości, niesprawiedliwe kary sądowe, niesprawiedliwe i nieprzejrzyste procesy, ingerowanie w wolność mediów, bezkarność funkcjonariuszy organów ścigania oraz zarzuty złego traktowania i torturowania zatrzymanych osób, ekstradycje do krajów, w których występuje ryzyko poddawania torturom lub złego traktowania, a także dyskryminacja mniejszości oraz ograniczenia wolności zgromadzeń i wypowiedzi, jak również wezwanie Kirgistanu do dokładnego zbadania wszystkich zarzutów dotyczących podrzucania dowodów, wymuszeń, torturowania i złego traktowania; wyrażenie zaniepokojenia faktem, iż przywódcy polityczni oraz potencjalni kandydaci na prezydenta byli więzieni na podstawie rzekomych zarzutów korupcyjnych;

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

- ab) wyrażenie niezadowolenia w tym kontekście z utrzymania w mocy kary dożywotniego więzienia dla działacza na rzecz praw człowieka Azimjona Askarowa, który udokumentował przemoc międzyetniczną w 2010 r., oraz wnioskowanie o jego natychmiastowe uwolnienie, unieważnienie wydanego na niego wyroku, zrehabilitowanie go i przyznanie mu odszkodowania;
 - ac) przypomnienie, że korupcja szkodzi prawom człowieka, równości, handlowi i uczciwej konkurencji oraz odstrasza inwestycje zagraniczne, a tym samym spowalnia wzrost gospodarczy, a także ogranicza zaufanie obywateli do instytucji państwowych;
 - ad) wspieranie zdecydowanego zaangażowania się w postęp społeczny, dobre sprawowanie rządów, demokrację oraz dobre stosunki międzyetniczne i międzyreligijne, kształcenie i edukację, także jako sposobu wzmocnienia podstaw stabilności i bezpieczeństwa; dalsze wspieranie środków w zakresie budowania pokoju i bezpieczeństwa, a także zwiększenie wysiłków w dążeniu do pełnej integracji mniejszości w następstwie konfliktów etnicznych w Kirgistanie w 2010 r., aby zapobiegać przyszłym kryzysom;
 - ae) pomaganie w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych i przewyżnianiu przeszkód w rodzaju tych wymienionych w zaleceniu nr 202 Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO); w tym kontekście zwrócenie szczególnej uwagi na młodzież poprzez promowanie wymiany akademickiej, młodzieżowej i kulturalnej; zwrócenie szczególnej uwagi na rozwój regionalny, ze specjalnym naciskiem na nierówności na linii północ-południe;
 - af) wspieranie, promowanie i ułatwianie dalszej współpracy regionalnej w Azji Środkowej, która jest jednym z najmniej zintegrowanych regionów na świecie, z wykorzystaniem obecnej pozytywnej dynamiki, również w celu sprzyjania stabilności i rozwojowi całej Azji Środkowej; uznanie zaangażowania kraju w programy UE ukierunkowane na tę kwestię, a także we wdrażanie strategii UE-Azja Środkowa w obszarach energii, gospodarki wodnej i wyzwań środowiskowych oraz w regularne dialogi polityczne i w kwestiach praw człowieka z UE;
 - ag) zapewnienie, że członkostwo Kirgistanu w Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej (EUG) nie wpływa negatywnie na wzmocnienie relacji tego kraju z UE, co udowodniła niedawno ratyfikowana wzmocniona umowa o partnerstwie i współpracy UE-Kazachstan;
 - ah) uwzględnienie rozwoju stosunków Kirgistanu z Chinami i Rosją; zachęcanie Kirgistanu do dywersyfikacji gospodarki w celu ograniczenia znacznej zależności politycznej od tych dwóch podmiotów zewnętrznych; uwzględnienie rozwoju tych stosunków w kontekście wdrażania chińskiej strategii „Jeden pas i jeden szlak”; dopilnowanie, by zwalczanie propagandy rozpowszechnianej przez rosyjskie media w kraju zostało istotnie wzmocnione;
 - ai) zapewnienie wkładu w dążenie do załagodzenia niedawnych napięć dyplomatycznych i gospodarczych w regionie, w tym między Kazachstanem i Kirgistanem;
 - aj) wspieranie ciągłej poprawy stosunków dyplomatycznych z Uzbekistanem, a także konstruktywnego dialogu na temat gospodarowania ograniczonymi zasobami wodnymi w regionie;
 - ak) uznanie obaw Kirgistanu dotyczących bezpieczeństwa w związku z pogorszeniem się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Afganistanie oraz w odpowiedzi na zwiększającą się radykalizację w regionie Azji Środkowej; zapewnianie pomocy w związku z powrotem islamskich zagranicznych bojowników i członków ich rodzin z zagranicy; wzmocnienie współpracy regionalnej z krajami Azji Środkowej w zakresie zwalczania ruchów dżihadystów i przestępczości ponadnarodowej, w oparciu o wdrażanie prawnych, instytucjonalnych i praktycznych środków kontroli granic związanych ze zwalczaniem terroryzmu oraz środków zapobiegających rosnącej brutalnej radykalizacji religijnej;
2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Kirgiskiej.
-